

Stichting Vrienden van de Gouwzee

Zwaluwtong 120
1141 KS Monnickendam

bestuur@vriendenvandegouwzee.nl
info@vriendenvandegouwzee.nl
www.vriendenvandegouwzee.nl
Kvk: 99775573

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Rijkswaterstaat

Per reactieformulier van Platform Participatie

Datum

20 juni 2026

Onderwerp

Zienswijze

Participatieplan Actualisatie Natura 2000-beheerplan IJsselmeergebied

Uw kenmerk

-

Bijlage

-

Geachte mevrouw, mijnheer,

Namens de Stichting Vrienden van de Gouwzee dienen wij hierbij een zienswijze in op het Participatieplan Actualisatie Natura 2000-beheerplan IJsselmeergebied van 28 april 2026.

Stichting Vrienden van de Gouwzee

Onze stichting behartigt de belangen van honderden lokale en regionale windsurfers, windfoilers, wingfoilers, kanoërs, kajakkers, roeiers, suppers, openwaterzwemmers en andere niet-gemotoriseerde recreanten die de Gouwzee regelmatig gebruiken. Deze groep vertegenwoordigt veel praktische gebiedskennis over het feitelijke recreatieve gebruik van de Gouwzee, waaronder gebruikspatronen, opstapplaatsen, seizoensinvloeden, windrichtingen, veiligheid en naleving van gedragsregels.

Wij onderschrijven het belang van zorgvuldige natuurbescherming en waarderen dat Rijkswaterstaat participatie expliciet als essentieel onderdeel van het beheerplanproces benoemt. Tegelijkertijd zijn wij van mening dat het participatieplan op dit moment onvoldoende concreet maakt hoe de belangen van recreatieve gebruikers, tijdig en inhoudelijk worden betrokken bij de actualisatie van het beheerplan.

Participatie wordt breed beschreven, maar onvoldoende concreet uitgewerkt

Het participatieplan beschrijft algemene uitgangspunten zoals actieve betrokkenheid, begrip en acceptatie. Ook wordt aangegeven dat participatie moet aansluiten bij de fase van het project en de behoeften van betrokken partijen. Hoewel deze uitgangspunten positief zijn, blijft onduidelijk:

- welke organisaties daadwerkelijk worden betrokken;
- op welke momenten specifieke belangenorganisaties worden uitgenodigd;
- hoe wordt bepaald welke partijen deelnemen aan gebiedstafels of thematafels;
- welke invloed deelnemers daadwerkelijk hebben op maatregelen en zoning;
- hoe wordt omgegaan met tegengestelde belangen.

Daardoor ontbreekt voor onze stichting voldoende zekerheid dat recreatieve gebruikers van de Gouwzee en onze stichting volwaardig kunnen participeren.

Onvoldoende borging van (plaatselijke) recreatieve belangen

Het participatieplan noemt recreatiepartijen slechts in algemene zin, naast vele andere categorieën belanghebbenden. Er ontbreekt een expliciete erkenning van de belangen van:

- windsurfers, windfoilers, wingfoilers, kanoërs, kajakkers, roeiers, suppers, openwaterzwemmers en andere niet-gemotoriseerde recreanten;
- recreatief medegebruik als structureel onderdeel van het gebied;
- de maatschappelijke waarde van laagdrempelige watersport.

Door het niet erkennen van deze belanghebbende partijen levert het participatieproces onvoldoende inzicht op in de betrokken lokale belangen. Het gevaar bestaat daardoor dat in de voorbereiding op het uiteindelijke beheerplan niet alle (plaatselijke) belangen van lokale recreanten op een goede manier in de afweging worden betrokken. Dit kan leiden tot een besluit met desastreuze gevolgen voor de waterrecreanten op en aan de Gouwzee. Juist omdat mogelijke Natura 2000-maatregelen kunnen leiden tot zonering, toegangs- of gebruiksbependingen, is het noodzakelijk dat recreatieve belangenorganisaties, waaronder onze stichting, vroegtijdig, structureel en gebiedsgericht betrokken worden. Het ontwerp participatieplan biedt hiervoor momenteel onvoldoende waarborgen en wij verzoeken u dan ook dit plan op dit punt aan te vullen.

Geen duidelijkheid over invloed vóór uitwerking van maatregelen

In fase 3 worden maatregelen, zoneringen, vrijstellingen en toetsingskaders uitgewerkt. Het participatieplan maakt echter onvoldoende duidelijk:

- wanneer recreatieorganisaties (zoals onze stichting) maar bijvoorbeeld ook de gemeentes inhoudelijk kunnen meepraten over deze maatregelen;
- of participatie plaatsvindt vóórdat maatregelpakketten grotendeels zijn uitgewerkt;
- hoe alternatieven vanuit gebruikers worden meegenomen;
- hoe participatie invloed heeft op het uiteindelijke voorkeursalternatief.

Daardoor bestaat het risico dat participatie zich in de praktijk beperkt tot reageren op reeds uitgewerkte voorstellen. Wij achten dat onvoldoende in lijn met het uitgangspunt van vroegtijdige participatie zoals bedoeld in de Omgevingswet.

Onduidelijkheid over status van gebiedstafels en thematafels

Het participatieplan introduceert gebiedstafels en thematafels, maar beschrijft onvoldoende:

- hoe deelnemers worden geselecteerd;
- hoe representativiteit wordt gewaarborgd;
- hoe verslagen, standpunten en adviezen worden verwerkt;
- hoe wordt omgegaan met minderheidsstandpunten;
- welke terugkoppeling plaatsvindt wanneer adviezen niet worden overgenomen.

Voor een zorgvuldig participatieproces is transparantie hierover noodzakelijk.

De Gouwzee vraagt om gebiedsgerichte participatie

De Gouwzee is een bijzonder gebied waar natuurwaarden en intensief recreatief gebruik al decennia in goede harmonie naast elkaar bestaan. De Gouwzee vormt al decennia één van de belangrijkste locaties in Nederland voor laagdrempelige en niet-gemotoriseerde watersport. Tegelijkertijd heeft het gebied zich kunnen ontwikkelen tot wat het nu is. Betrokken op het gehele IJsselmeergebied kunnen besluiten worden genomen met betrekking tot natuurwaarden die lokaal desastreuus kunnen uitpakken. Er is grote behoefte aan recreatie in en aan het water en die behoefte zal de komende jaren alleen maar toenemen door de bevolkingsgroei en toenemende vrije tijd. Tegelijkertijd zien wij dat de mogelijkheden om te recreëren aan het water door verschillende ontwikkelingen steeds minder wordt. Wij wijzen bijvoorbeeld op de dijkversterking rondom het Markermeer waardoor vele kleine strandjes tussen Uitdam en Amsterdam zijn verdwenen. Ook verschillende strandjes aan de Gouwzee zijn in de loop der tijd verdwenen. Als lokale belangen niet goed worden betrokken in de voorbereiding op het nieuwe Natura 2000-beheerplan vrezen wij dat deze ontwikkeling zich doorzet. Het ontwerp participatieplan bevat in onze ogen geen gebiedsgerichte aanpak voor locaties, zoals de Gouwzee. Wij verzoeken daarom expliciet:

- een gebiedsgerichte participatiestructuur voor de Gouwzee;
- actieve betrokkenheid van recreatieve belangenorganisaties;
- actieve betrokkenheid van de gemeente die recreatie hier mogelijk wil houden;
- structureel overleg over mogelijke maatregelen en zonering;
- transparante afweging van ecologische én recreatieve belangen.

Participatie vereist toegang tot informatie en onderzoek

Volwaardige participatie is alleen mogelijk wanneer betrokken organisaties tijdig beschikken over:

- onderzoeksrapporten;
- ecologische onderbouwingen;
- conceptmaatregelen;
- kaarten van mogelijke zonering;
- analyses van gebruiksfuncties;
- onderliggende data en aannames.

Het participatieplan beschrijft onvoldoende hoe deze informatie actief beschikbaar wordt gesteld gedurende het proces.

Verzoek

Wij verzoeken Rijkswaterstaat daarom om het participatieplan aan te vullen of nader uit te werken op de volgende punten:

1. expliciete erkenning van recreatieve belangenorganisaties zoals, onze stichting als structurele gesprekspartner maar ook de betrokken gemeentebesturen en andere betrokkenen;
2. duidelijke criteria voor deelname aan gebiedstafels en thematafels;
3. borging dat participatie plaatsvindt vóór uitwerking van maatregelen en zonering;
4. transparantie over de verwerking van adviezen en standpunten;
5. gebiedsgerichte participatie voor in ieder geval de Gouwzee;
6. actieve en tijdige beschikbaarstelling van relevante onderzoeksinformatie;
7. structureel overleg met vertegenwoordigers van niet-gemotoriseerde watersport.

Wij zien uit naar een zorgvuldig en open participatieproces waarin natuurbelangen en recreatief medegebruik, waaronder windsurfen en andere niet gemotoriseerde waterrecreatie, op evenwichtige wijze worden betrokken.

Hoogachtend,

Bestuur van de Stichting Vrienden van de Gouwzee

Pelle Swart voorzitter

Robert Luinge secretaris

Ruben Waitz Penningmeester

Randy Visser Bestuurslid

Dietrik Huizing Bestuurslid